

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (RP 114/2021 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Jord- och skogsbruksutskottet (JsUB 14/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på beredningen, förvaltningen, utvärderingen, övervakningen, samordningen och genomförandet av Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfondens program för Finland för perioden 2021—2027 samt på stöd som beviljas enligt programmet och som finansieras med anslag som i statsbudgeten anvisats Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

Genom denna lag kompletteras den nationella tillämpningen av följande förordningar av Europaparlamentet och rådet:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sam-

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

manhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, nedan *allmänna förordningen*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1139 om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och om ändring av förordning (EU) 2017/1004, nedan *specialförordningen*.

På stöd som avses i denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat föreskrivs i allmänna förordningen, specialförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, eller i denna lag.

2 kap.

Myndigheter och andra organ

2 §

Jord- och skogsbruksministeriets uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet är förvaltande myndighet och revisionsmyndighet enligt artikel 71 i allmänna förordningen och svarar för

1) utarbetandet av det program som avses i artikel 21 i allmänna förordningen och av ändringar i det samt för planeringen av genomförandet av programmet,

2) lämnande av förslag om ändringar av liten betydelse i programmet till Europeiska kommissionen för godkännande,

3) planeringen av användningen av medlen för programmet och beredningen av fördelningen av medlen mellan de aktörer som sköter de uppgifter som avses i denna lag,

4) att den finansieringsandel som Europeiska unionen svarar för inom programmet och som gäller landskapet Åland anvisas Ålands landskapsregering,

5) skötseln av den förvaltande myndighetens uppgifter enligt artikel 72 i allmänna förordningen,

6) skötseln av de uppgifter inom redovisningsfunktionen som anges i artikel 76 i allmänna förordningen,

7) skötseln av revisionsmyndighetens uppgifter enligt artikel 77 i allmänna förordningen.

I syfte att säkerställa att programmet genomförs enhetligt och effektivt styr och övervakar jord- och skogsbruksministeriet närings-, trafik- och miljöcentralerna, närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter, nedan *utvecklings- och förvaltningscentret*, och de i 5 § avsedda lokala fiskeaktionsgrupperna när dessa utför uppgifter som avses i denna lag.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

3 §

Övervakningskommitté

Statsrådet tillsätter den övervakningskommitté som avses i artikel 38 i allmänna förordningen och bestämmer dess sammansättning. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om utnämnan- de av en ledamot i övervakningskommittén i stället för en ledamot som har avgått.

När övervakningskommittén sköter de offentliga förvaltningsuppgifter som har föreskrivits för den ska den iaktta bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003), lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) och lagen om offentlighet i myndighe- ternas verksamhet (621/1999). På ledamöterna i övervakningskommittén tillämpas bestämmel- serna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som ankommer på övervaknings- kommittén. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Förmedlande organ och statsbidragsmyndigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralerna samt utvecklings- och förvaltningscentret är sådana för- medlande organ som avses i artikel 71.3 i allmänna förordningen. Dessa myndigheter är också så- dana statsbidragsmyndigheter som avses i 4 § 1 punkten i statsunderstödslagen.

Varje förmedlande organ svarar inom sitt verksamhetsområde för de uppgifter som anknyter till beviljande, utbetalning och övervakning av stöd.

5 §

Lokal fiskeaktionsgrupp

En lokal fiskeaktionsgrupp enligt artikel 33 i allmänna förordningen eller den aktör som admi- nistrerar den lokala fiskeaktionsgruppen ska vara en registrerad förening.

När den lokala fiskeaktionsgruppen sköter de offentliga förvaltningsuppgifter som har före- skrivits för den ska den iaktta bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation i myndig- heternas verksamhet, förvaltningslagen, språklagen, samiska språklagen, lagen om informations- hantering inom den offentliga förvaltningen, lagen om tillhandahållande av digitala tjänster och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På den verksamhet som bedrivs av de per- soner som deltar i den lokala fiskeaktionsgruppens beslutsfattande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som ankommer på den lokala fiskeaktions- gruppen. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

6 §

Samordning av programmet

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för att programmet samordnas med övriga fondprogram och finansieringsinstrument som hör till tillämpningsområdet för allmänna förordningen. Närings-, trafik- och miljöcentralerna svarar för att genomförandet av de regionala åtgärder som ingår i programmet samordnas med de övriga ovannämnda program som genomförs i regionen och de utvecklingsåtgärder som ingår i dem. De lokala fiskeaktionsgrupperna svarar för samordningen av de lokala strategierna med andra regionala utvecklingsåtgärder i samarbete med områdets närings-, trafik- och miljöcentral.

3 kap.

Åtgärder som stöds, förutsättningar för beviljande av stöd samt godtagbara kostnader

7 §

Åtgärder som stöds

Stöd kan beviljas för uppförande, utvidgning, reparation eller anskaffning av byggnader, konstruktioner eller anläggningar eller för förvärv av andra materiella eller immateriella anläggningstillgångar (*investering*), för utvecklingsverksamhet som grundar sig på en tidsbegränsad plan och för andra åtgärder som anges i programmet.

8 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

Stöd kan beviljas om det

- 1) uppfyller villkoren och förutsättningarna för de åtgärder som anges i programmet,
- 2) är motiverat med avseende på de mål som i programmet uppställts för dess användning och stödet på ett betydande sätt bidrar till genomförandet av projektet,
- 3) inte utgör allmänt verksamhetsstöd.

9 §

Krav som gäller stödmottagare

Stödmottagaren ska vara en juridisk person eller en fysisk person med rättshandlingsförmåga. En juridisk person ska ha ett verksamhetsställe och en fysisk person ska ha sin vanliga vistelseort inom programmets tillämpningsområde.

Stöd kan beviljas en eller flera sökande gemensamt. Samtliga sökande som ansöker om stöd för samprojekt ska uppfylla de krav som ställs på stödmottagaren.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

Stödmottagaren ska ha tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att genomföra projektet. En mottagare av investeringsstöd ska dessutom ha förutsättningar för lönsam verksamhet, om det inte är fråga om en allmännyttig investering. Stödmottagaren ska dessutom ha förutsättningar att svara för kontinuiteten i den verksamhet som åstadkommits genom projektet efter att projektet avslutats, om detta inte på grund av projektets art är onödigt.

Investeringsstöd för kommersiella fiskare kan beviljas sådana kommersiella fiskare som avses i 88 § i lagen om fiske (379/2015).

10 §

Godtagbara kostnader, bidragsformer och stödbelopp

Stöd kan beviljas för de behövliga kostnader som orsakas av den åtgärd som stöds och som har uppkommit den dag då stödansökan blev anhängig eller därefter.

Kostnaderna för åtgärder enligt artiklarna 22 och 23 i specialförordningen samt artikel 34.1 a och artikel 36 i allmänna förordningen betraktas dock som godtagbara kostnader från och med den 1 januari 2021, även om stödet söks efter den dagen.

Stöd kan beviljas som en procentandel på basis av de faktiska kostnaderna för projektet eller i enlighet med de bidragsformer som avses i artikel 53.1 i allmänna förordningen.

Det arbete som utförts utan vederlag för ett projekt kan godkännas som en del av projektets privata finansiering.

Närmare bestämmelser om godtagbara kostnader, stödbelopp, användningsändamål för bidragsformerna, grunder för och omfattning av användningen samt det vederlagsfria arbetets värde och maximala mängd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Villkor för användning av stöd

Om ägande- eller besittningsrätten till en sådan investering som stöds överläts till någon annan innan den i stödbeslutet angivna tidsfristen har löpt ut, måste stödmottagaren före överlåtelsen ha fått tillstånd till överlåtelsen av den som beviljat stödet. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att mottagaren av överlåtelsen uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd och att stödets användningsändamål inte förändras väsentligt.

Överlåtelse av äganderätten till ett företag som fått stöd betraktas inte som sådan överlåtelse som avses i 1 mom., om den investering som stöds kvarstår i företaget i det syfte för vilket stödet har beviljats och mottagaren av överlåtelsen är berättigad till stöd.

12 §

Bokföringsskyldighet

Stödmottagaren ska föra bok över den åtgärd som stöds. Bokföringen ska ordnas som en del av stödmottagarens bokföring enligt bokföringslagen (1336/1997) så att bokföringen av den åtgärd som stöds utan svårighet kan identifieras och avskiljas från den övriga bokföringen. Om 2 kap. i

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

lagen om statsbudgeten (423/1988) tillämpas på stödmottagaren, ska bokföringen på motsvarande sätt ordnas i enlighet med det kapitlet och god bokföringssed.

Om stödmottagaren inte är bokföringsskyldig för sin verksamhet i övrigt, ska bokföringen av den åtgärd som stöds ordnas med iakttagande av bokföringslagen.

4 kap.

Ansökan om och beviljande av stöd

13 §

Ansökan om stöd

Stöd ska sökas elektroniskt i den nättjänst som utgör en del av informationssystemet. Ansökan ska vara undertecknad. På underskriften tillämpas lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Stöd söks genom ett kontinuerligt eller tidsbundet ansökningsförfarande. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om de åtgärder som omfattas av det kontinuerliga ansökningsförfarandet och om öppnandet av tidsbundna ansökningsförfaranden. I fråga om stöd som beviljas ur finansieringskvoten för en lokal fiskeaktionsgrupp har den lokala fiskeaktionsgruppen motsvarande rätt.

14 §

Sökandens utredningsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs i 10 § i statsunderstödslagen kan det av den som ansöker om investeringsstöd också krävas att det läggs fram en utvecklingsplan som innehåller allt som är väsentligt med avseende på utvecklandet av företagets eller yrkesutövarens verksamhet, om det projekt som stöds är omfattande eller betydande jämfört med företagets nuvarande omsättning.

Närmare bestämmelser om innehållet i utvecklingsplanen och om hur utvecklingsplanen läggs fram får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Beviljande av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om beviljande av stöd.

Jord- och skogsbruksministeriet kan i samband med att ett tidsbundet ansökningsförfarande öppnas bestämma att närings-, trafik- och miljöcentralen ska besluta om beviljande av stöd efter att ha fått jord- och skogsbruksministeriets utlåtande om ärendet. Närings-, trafik- och miljöcentralen får avvika från ministeriets utlåtande endast om beviljande av stödet skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning, den nationella lagstiftningen eller programmet eller om centralen inte har tillräckligt med anslag för att finansiera åtgärden.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

Vid avgörande av en ansökan om stöd ur finansieringskvoten för en lokal fiskeaktionsgrupp fattar närings-, trafik- och miljöcentralen beslut efter att ha fått det utlåtande som avses i 16 § av den behöriga lokala fiskeaktionsgruppen. Närings-, trafik- och miljöcentralen får avvika från ett utlåtande av en lokal fiskeaktionsgrupp endast om beviljande av stödet skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning, den nationella lagstiftningen eller programmet eller om det anslag som finns i finansieringskvoten för den lokala fiskeaktionsgruppen inte räcker till för att finansiera åtgärden.

16 §

Beviljande av stöd ur anslag för lokala fiskeaktionsgrupper

Om stöd söks ur anslaget för en lokal fiskeaktionsgrupp, ska den lokala fiskeaktionsgruppen ge ett utlåtande om huruvida det är ändamålsenligt att bevilja stöd med hänsyn till målen för den lokala strategin. Utlåtande ska dock inte ges om det är den lokala fiskeaktionsgruppen som är sökande.

17 §

Beviljande av stöd för åtgärder inom den integrerade havspolitik

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja stöd för åtgärder som avses i artiklarna 31—34 i specialförordningen på basis av en dispositionsplan som fastställts av statsrådets kansli.

Innehållet i dispositionsplanen avtalas inom en styrgrupp som tillsatts av statsrådets kansli och som består av företrädare för de ministerier som behandlar havsfrågor. Om ärendet inte kan avgöras enhälligt, beslutar statsrådets kansli om avgörandet enligt majoritetens ståndpunkt.

Närings-, trafik- och miljöcentralen får avvika från dispositionsplanen endast om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om de anslag som centralen har att tillgå inte räcker till för att bevilja stöd.

Om den finansiering som beskrivs i dispositionsplanen beviljas inom ramen för ett tidsbundet ansökningsförfarande enligt 13 § 2 mom., ska 2 och 3 mom. i denna paragraf iakttas vid valet av projekt som stöds.

18 §

Beviljande av stöd på basis av en dispositionsplan som fastställts av jord- och skogsbruksministeriet

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja stöd för tekniskt bistånd enligt artikel 36 i allmänna förordningen och för fiskerikontroll enligt artikel 22 i specialförordningen på basis av en dispositionsplan som har fastställts av jord- och skogsbruksministeriet. Utifrån dispositionsplanen kan stöd även beviljas för fleråriga forsknings- och utvecklingsprogram.

Närings-, trafik- och miljöcentralen får avvika från dispositionsplanen endast om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om de anslag som centralen har att tillgå inte räcker till för att bevilja stöd.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

19 §

Avtal om samprojekt

Vid samprojekt ska stödmottagarna ingå ett avtal om genomförande av projektet där parternas inbördes rättigheter, skyldigheter och ansvar anges och där det bestäms vilken av parterna som ansvarar för kontakterna med den finansierande myndigheten.

5 kap.

Utbetalning och återkrav av stöd

20 §

Ansökan om utbetalning

Utbetalning ska sökas elektroniskt i den nättjänst som utgör en del av informationssystemet. Ansökan ska vara undertecknad. På underskriften tillämpas lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster.

21 §

Utbetalning av stöd

Beslut om utbetalning av stöd fattas av utvecklings- och förvaltningscentret.

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar dock om utbetalningen av stöd, om det för en åtgärd betalas stöd utan separat ansökan om utbetalning och det har informerats om förfarandet i samband med ett i 13 § 2 mom. avsett tidsbundet ansökningsförfarande som gäller den åtgärden.

22 §

Förfaranden vid återkrav

Beslut om återkrav av stöd fattas av utvecklings- och förvaltningscentret. Jord- och skogsbruksministeriet kan bestämma att utvecklings- och förvaltningscentret ska återkräva stödet, om ministeriet anser att förutsättningarna enligt 21 eller 22 § i statsunderstödslagen uppfylls.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

6 kap.

Informationssystem för programmet

23 §

Informationssystem för programmet

Jord- och skogsbruksministeriet inför ett i artikel 69.8 i allmänna förordningen avsett elektroniskt system för datautbyte mellan dem som ansöker om stöd och myndigheterna för programmet (*informationssystem*). Informationssystemet används för skötseln av de uppgifter enligt Europeiska unionens lagstiftning och enligt denna lag som gäller Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

För användning av informationssystemet och tillhörande nättjänst krävs det sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster.

24 §

Gemensamt personuppgiftsansvariga för informationssystemet

Jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och utvecklings- och förvaltningscentret är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationssystemet och dess informationsresurs.

För den personuppgiftsansvariges skyldigheter svarar

- 1) närings-, trafik- och miljöcentralen, om de personuppgifter som behandlas gäller stödbeslutsprocessen,
- 2) utvecklings- och förvaltningscentret, om de personuppgifter som behandlas gäller processen för beslut om utbetalning eller återkrav,
- 3) i fråga om skötseln av uppgifter i anknytning till utlämnande av personuppgifter Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland,
- 4) jord- och skogsbruksministeriet, om det är fråga om annan behandling av personuppgifter än sådan som avses i 1—3 punkten eller skötseln av allmänna uppgifter i anknytning till drift och användbarhet, skydd och bevarande av uppgifter samt informationssäkerhet.

Jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och utvecklings- och förvaltningscentret får använda informationssystemet och informationsresursen i systemet i den utsträckning som skötseln av deras lagstadgade uppgifter förutsätter, och svarar i enlighet med dessa uppgifter för att den information som registreras i informationssystemet är korrekt och tillräcklig.

Närmare bestämmelser om de gemensamt personuppgiftsansvarigas inbördes ansvar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

7 kap.

Särskilda bestämmelser

25 §

Rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna, utvecklings- och förvaltningscentret och de som med stöd av 28 § 2 mom. förrättar inspektioner har trots bestämmelserna om sekretess rätt att av andra myndigheter, av aktörer som sköter offentliga uppdrag och av lokala fiskeaktionsgrupper få för behandlingen av ett stödärende nödvändiga uppgifter som gäller sökanden och stödmottagaren, dennes ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet eller finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är betydelsefulla med avseende på stödet.

Jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och utvecklings- och förvaltningscentret har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till andra myndigheter, till aktörer som sköter offentliga uppdrag och till institutioner inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter om stödmottagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för skötseln av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller för utövandet av tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

26 §

Sökandens rätt att i informationssystemet följa behandlingen av ärendet

Den som ansöker om stöd har rätt att i den nättjänst som ingår i informationssystemet följa hur sökandens ärende i fråga om ansökan om och utbetalning, inspektion och återkrav av stöd framskrider och avgörs samt följa behandlingen av övervakningsuppgifter i fråga om stödet.

27 §

Lokala fiskeaktionsgruppers rätt att se uppgifter i informationssystemet

En lokal fiskeaktionsgrupp har rätt att i informationssystemet se de finansierings- och övervakningsuppgifter som hänför sig till stöd som beviljats i enlighet med 16 § och att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter ur informationssystemet som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivits för lokala fiskeaktionsgrupper.

28 §

Inspektionsrätt

Bestämmelser om statsbidragsmyndighetens granskningsrätt och utförande av granskning finns i 16 och 17 § i statsunderstödslagen. Därtill har jord- och skogsbruksministeriet rätt att för-

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

rätta inspektioner som gäller dem som beviljar stöd och stödmottagare i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av stöd iakttas.

Den revisionsmyndighet som avses i 2 § kan i enlighet med 16 § i statsunderstödslagen bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att i enlighet med en revisionsstrategi som revisionsmyndigheten har utarbetat granska de åtgärder som en stödmottagare har genomfört samt förfarandena i anknytning till beviljande av stöd.

Vid inspektion gäller vad som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen.

29 §

Behörig närings-, trafik- och miljöcentral

De uppgifter som enligt denna lag ankommer på närings-, trafik- och miljöcentralen ska skötas av den närings-, trafik- och miljöcentral inom vars verksamhetsområde den åtgärd som stöds i huvudsak ska genomföras eller inom vars område sökandens verksamhetsställe finns, om inte något annat föreskrivs om centralernas behörighet med stöd av 5 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009).

30 §

Delgivning av beslut

Ett beslut med anledning av en elektronisk ansökan och andra beslut som avses i denna lag ska delges med iakttagande av vad som föreskrivs i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Beslutet är avgiftsfritt för sökanden.

8 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

31 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 2021.

Genom denna lag upphävs lagen om det nationella genomförandet av den europeiska förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden (1093/2014).

På ett operativt program för Finland för perioden 2014—2020 som har godkänts före ikraftträdandet av denna lag och på stöd som beviljats eller kommer att beviljas på basis av det tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Riksdagens svar RSv 142/2021 rd

Helsingfors 26.10.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare